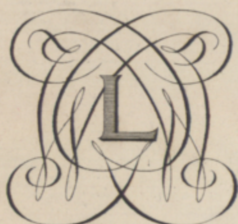
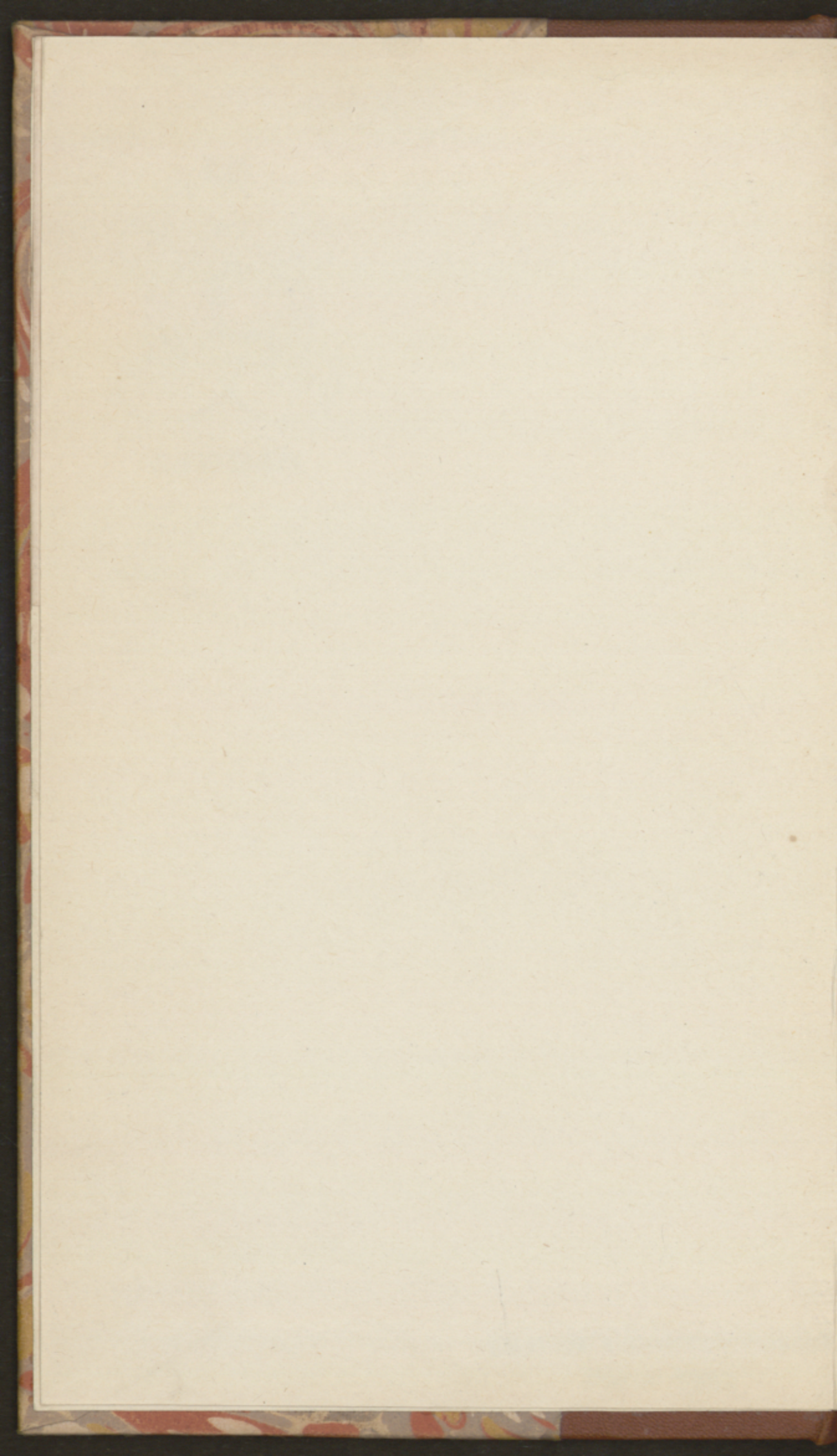
G. LAGERBJELKE - TAL OVER C. A. EHRENSVÄRDS - 1805



EX



LIBRIS



TAL,

HÅLLIT VID

KONUNGENS
HÖGTBETRODDE MANS,
GENERAL-LÖJTNANTENS,
EXTRAORDINÄR-ENVOJÉNS,
PLENIPOTENTIÄR-MINISTERNS,
KOMMENDÖRENS AF KONGL. SVÄRDS-ORDEN
MED STORA KORSET,
FRIHERRE
CARL AUG. EHRENSVÄRDS
Jordfästning i Riddarholms Kyrkan
d. 2 Mars 1805.

AF

Friherre GUSTAF LAGERBJELKE,
StatsSekreterare.

STOCKHOLM,
Tryckt hos Carl Delén, 1805.


BIBLIOTHEQUE
NOR
SAINTE-GENEVIÈVE

Den aktningsvärda sed, att vid en förtjent mans bortgång ur tiden, återkalla dess minne hos de efterlefvande, har i vårt fädernesland merendels varit inskränkt inom de fall, då den sista af en berömd ätt blifvit nedsänkt i sina fäders grift. Oaktadt en dylik tillfällighet icke i dag inträffar, torde likväl denna åldriga sedvana sällan hafva blifvit lämpad till ett värdigare föremål än det, att egna en högtidlig gärd af högaktning och saknad åt en man, som med sällsynta förståndsegenskaper förenade en ovanlig sinnesstyrka, bepröfvade grundsatser och det redligaste hjerta: som till sin Konungs och fäderneslands tjenst uppoffrade all den förmåga natur och uppfostran honom tilldelat: och hvars dygder redan af alla klasser medborgare rönt en rättvisa som den mest dygdige icke alltid af samtiden njuter. Det är talarens, icke ämnets fel, om man i denna målning ej igenkänner Konungens Högtbetrodde Man, GeneralLöjtnanten, Extraordinär-Envojén, PlenipotentiärMinistern, Kommendören af Kongl. SvärdsOrden med Stora Korset, Friherre Carl August Ehrensvärd.

Det tillhör häfdatecknaren att till efterverlden öfverlemna de mångfaldiga bevis af denna värdiga Embetsmans förtjenster, som hvar dag af hans verksamma lefnad företer. I denna del torde alla nödiga uppgifter ännu icke vara samlade. Åtminstone äro de det ej till den fullständighet, som en sådan Mans minne kräfver. Men då inom få ögonblick detta minne blir det enda som af Friherre EHRENSVÄRD för oss återstår, torde vid närvarande tillfälle några drag af dess lefnad böra anföras: de blifva det af en tjensteman, som räknat för en ära att med Friherre EHRENSVÄRD äga sådana embetsförbindelser, hvaraf han hämtar rättvis anledning, att, jemte tolkandet af det allmännas saknad, våga framföra några ofullkomliga uttryck af sin egen.

GeneralLöjtnanten Friherre EHRENSVÄRD (a) härstammade från en ädel Ätt, (b) som före honom hade skänkt Staten

(a) Född den 4 November 1749. — Son af Öfversten för Artilleriet Friherre CARL EHRENSVÄRD och dess första Fru Friherrinnan MARGARETA GYLLENGRANAT.

(b) Dess ätt, som med farfadern blef adlad, härstammade från Tyskland och kallade sig

nyttiga medlemmar, och främst ibland dem en man (c), hvars ovanliga snille ägde rätt att sprida ryktbarhetens glans äfven öfver efterkommande. Den ibland desse, som samhället senast förlorat, visade sig tidigt värd det namn han bar, och det efterdöme han borde följa. Från yngre åren inträdd i krigsståndet, ädlingars vanligaste yrke, hade han tillfälle att i sådan egenskap bevista de oförgätliga händelser (d), hvilka af en afliden stor Konung med vishet förberedde, med mildhet utförde, återgåfvo Sverige det utvertes anseende, den inhemska lycksalighet, som det under oroliga skiften så länge saknat. Friherre Ehrensvärd ådagalade då de tänkesätt, den känsla af undersåtliga pligter, som han i hela sin öfriga lefnad förblifvit trogen: Han hedrades äfven vid detta tillfälle med ett offentligt vedermäle af Konungens nåd (e). Han fortsatte sedan sin mi-

Schäffer; bör dock ej förblandas med Schefferska slägten från Strasburg.

(c) Framlidne Fältmarskalken Grefve Ehrensvärd.

(d) 1772. Han var då Kapiten vid lätta Dragonerna.

(e) RiddareTecknet af SvärdsOrden.

litäriska bana i flera år, alltid sorgfällig att noggrant uppfylla sina skyldigheter, alltid belönad af Monarkens utmärkta ynnest. Hans stränga rättvisa, hans grannlaga handhafvande af ordning och krigslydnad, erkännas ännu af den Corps (f) han till en del bildat, och som fortfar att af samma egenskaper utmärkas, hvaraf han gaf läran och efterdömet.

Konung Gustaf III upptäckte snart hos Friherre Ehrensvärd förmågan att äfven i ett annat yrke göra fäderneslandet redbara tjenster. Honom uppdrogs det hedrande kall, att hos främmande Makter föra fridens och vänskapens språk (g). Hans första beskickning var till ett aflägset rike, med hvilket Sveriges politiska förbindelser väl voro af en fasthet att ej kräfva betydlig åtgärd: men deremot var handeln med detta land vidsträckt, och fordrade snart verksamt beskydd under ett långvarigt sjökrig i Europa. Till dessa för landsmäns säkerhet och välfärd så vigtiga ärenden lemnade Friherre Ehrensvärd en oafbruten uppmärksamhet. Understödd af det

(f) Kongl. Lätta LifdragonRegementet.

(g) Han var då Öfv. Löjtnant vid Lätta Dragonerne.

personliga anseende han förvärfvat, utverkade han författningar till fördel för Svenska handeln och sjöfarten, som genom dess försorg blomstrade under skygd af säkerhet och rättvisa. Dessa tjenster blefvo äfven af vår nu regerande Konung på ett värdigt och smickrande sätt belönte (h).

Efter sexton års frånvaro återkommen till fäderneslandet (i), upoffrade han snart till detsammas tjenst, sjelfva den hvilotid han så väl behöfde och så väl hade förtjent. Han bevistade ett allmänt Riksmöte, hvars vigtiga ändamål hvarje god medborgare erkänt, och till hvars lyckliga följder Friherre Ehrensvärd, genom ett utmärkt vedermäle af sitt stånds förtroende (k), sattes i tillfälle att väsendtligen bidraga.

Knappt hade han värdigt och samvetsgrant uppfyllt denna bestämmelse, innan ett nytt och vidsträcktare fält öppnades

(h) Den 24 November 1794, Kommendör af Kongl. SvärdsOrden.

(i) 1799 — Samma år den 16 November, Kommendör af Kongl. SvärdsOrdens Stora Kors.

(k) Friherre Ehrensvärd var Ledamot af Rikets Ständers hemliga Utskott vid Riksdagen i Norrköping 1800.

för hans nit och verksamhet. Ej många år äro förflutna, sedan en skiljaktighet yppade sig emellan flera stater och en betydande sjömakt, öfver frågor som numera upphört att dem emellan vara ett tvisteämne. Under denna för Rikets intresse vigtiga tidpunkt, anförtroddes Friherre EHRENSVÄRD dess andra beskickning (l). Om under en kedja af mindre gynnande omständigheter, om i ett ögonblick, då de sedermera öfverenskomne grunder ännu bestriddes, utgången af den Friherre EHRENSVÄRD uppdragne underhandling ej var, och ej kunde vara behaglig, hedrades han dock af sin Konungs fullkomliga bifall, och njöt den tillfredsställelse att högaktas äfven af en Regering, som ej ännu delade hans grundsatser. Han återvände till fäderneslandet, der en ny och förtjent belöning väntade honom (m).

Men i ännu betänkligare omständigheter, i ännu svårare värf skulle Friherre EHRENSVÄRDS egenskaper pröfvas. De sällsamma händelser som tilldragit sig i ett stort och fordom lyckligt land, de varnande öden detsamma undergått, äro

(l) November 1800.

(m) Maj 1801. Han blef då GeneralMajor.

allmänt och alltför mycket kände. I en stund då man ej utan skäl hade uppfattat ett hopp, som likväl utgången ingalunda rättfärdigat, förordnades Friherre Ehrensvärd att som Konungens Sändebud till detta land afgå. Under den tid af inemot trenne år han der tillbragt, hade han sin Konungs värdighet att bevara, Dess vigtiga Stats-intressen att vårda, Dess undersåtares ofta bestridda rättigheter att försvara: och han uppfyllde allt med en vis blandning af saktmod och styrka. Då slutligen, vid en utveckling af händelserna som jag tvekar att i minnet återkalla, dess ställning blef mer och mer brydsam, utmärkte han sig genom ett ädelt förhållande, nästan så allmänt kändt som orsaken till det värdiga tungomål han då förde. Snart återkallad från en ort, der ett Svenskt Sändebud icke mera kunde vistas, åtnjöt han ännu ett offentligt vedermäle af sin Konungs nåd och välvilja (n).

Under en långvarig och trägen tjenstetid hade hans helsa märkligen blifvit försvagad. Utan att smickras af ett redan alltför svagt hopp om förbättring, återvände han till fäderneslandet för att i lugn och

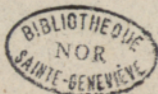
(n) Maj 1804. Blef då GeneralLöjtnant.

stillhet tillbringa sina öfriga dagar, omgifven af en älskad slägt och af kända vänner. Desse hafva ej länge njutit tillfredsställelsen att återse honom. Sjukdomen tilltog: ökade plågor pröfvade hans ståndaktighet utan att den öfvervinna. Försynen unnade honom ändtligen en stilla förvandling: han flyttades ur naturens sömn till den eviga hvilan (o).

Sådan var denne aktningsvärde Man, genom alla lifvets skiften följd af samma fasta, manliga lynne, samma varma tillgifvenhet för Konung och fosterland, samma trohet emot ärans och samhällets lagar. Med förgätenhet af all egen fördel, var det åt dessa föremål som han helgade sin långa tjenstebana; en enda skatt blef efter densammas förlopp honom öfrig: samvetets frid.

Må Svea Konung aldrig sakna Embetsmän och Undersåter med Friherre Ehrensvärds själstyrka, dess egenskaper och dess tänkesätt!

(o) Död i Stockholm d. 24 Februari 1805.



Fått av min förste chef på
beskickningen i Paris
greve Albert Ehrensvärd.

Gunnar W. Lundberg.





